

STM/633/2019
STM021:00/2019**KOKOUPÖYTÄKIRJA**

Aika: 10.12.2019 kello 12.00–16.00

Paikka: kokoushuone Meritulli, STM, Meritullinkatu 8, Helsinki

Läsnä: Ritva Halila, ylilääkäri, STM (puheenjohtaja)	(x)	
Marjo Malja, sosiaalineuvos, STM (varapuheenjohtaja)	(x)	
Mikael Palola, Keski-Suomen sote-maku –vastuuvalmistelija	(-)	
Mari Antikainen, vastuusotevalmistelija, Kuopio	(x, etä)	
Ilona Luoma, lastenpsykiatrian professori, Kuopio	(x, etä)	
Riitta Hakoma, lapsi- ja perhepalveluiden johtaja, EKSOTE	(x)	
Klaus Ranta, linjajohtaja, HUS	(x)	
Riitta Vartio, avohuollon päällikkö, Helsingin kaupunki	(x, etä klo 13 lähtien)	
Laura Yliruka, kehittämisspäällikkö, Socca/HUS	(x)	
Kaisu Toivonen, perusopetusjohtaja, Espoo	(x)	
Kaija Puura, lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri, TAYS	(-)	
Tuire Sannisto, ylilääkäri, Tampere	(-)	
Päivi Saukko, sote-koordinaattori, Etelä-Pohjanmaa	(-)	
Matti Hursti, sivistysjohtaja, Ylöjärvi	(x)	
Jarmo Salo, hallinnollinen apulaisylilääkäri, OYS	(x)	
Jarmo Körkkö, lastentautien erikoislääkäri, PPSHP	(x, etä)	
Mikko Hulkkonen, muutosagentti, Varsinais-Suomi	(-)	
Anna Mäkelä, ylilääkäri, Satakunnan sairaanhoitopiiri	(-)	
Jussi Björninen, palvelualuejohtaja, Vaasa	(x)	
Yontale Gebrenegus, kokemusasiantuntija, Osallisuuden aika	(x)	
Nazia Kautto, kokemusasiantuntija, Osallisuuden aika	(-)	
Riitta Särkelä, pääsihteeri, Ensi- ja turvakotien liitto	(x)	
Jussi Ketonen, kehitysjohtaja, Lauste	(x)	
Jussi Pihkala, opetusneuvos, OKM	(x)	
Tarja Pösö, sosiaalityön professori, Tampereen yliopisto	(x)	
Johanna Lammi-Taskula, johtaja, THL	(x)	
Matti Salminen, valtion koulukotien johtaja, THL	(x)	
Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, STM / OHO	(-)	
Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM / OHO / Digi	(-)	
Juha Luomala, sosiaalineuvos, STM	(x)	
Susanna Hoikkala, neuvotteleva virkamies, STM (sihteeri)	(x)	
Mia Tapiola, lastenpsykiatri, ylilääkäri, Kymsote (sihteeri)	(x)	-
Nanna Miettunen, projektipäällikkö, THL	(-)	
Anniina Kaittila, yliopistonlehtori, Turun yliopisto	(x, etä)	
Saara Leppinen, neuvotteleva virkamies, STM	(-)	
Anna Tiili, erityisasiantuntija, Lastensuojelun Keskusliitto	(x)	
Päivi Nurmi-Koikkalainen, johtava asiantuntija, THL	(x)	
Petra Kouvonen, kehitysjohtaja, ITLA	(x)	
Marja Heikkilä, johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus	(x)	
Leena Repokari, linjajohtaja, HUS	(x)	
Riittakerttu Kaltiala, professori, ylilääkäri, PSHP/TaY	(x)	
Jaana Jokinen, Pohjois-Pohjanmaan vastuusotevalmistelija	(x)	

Eija Ala-Toppari-Peltola, LAPE-muutosagentti (Päivi Saukon sijainen) (x)

1. Kokouksen avaus ja esittäytymiskierros
 - Puheenjohtaja avasi kokouksen.
 - Pikainen esittäytyminen.
2. Edellisen kokouspöytäkirjan hyväksyminen
 - Hyväksyttiin pöytäkirja.
3. Asialistan hyväksyminen
 - Hyväksyttiin asialista.
4. Alueiden terveiset
 - 4.1. Riitta Hakoma: yhteenvetoa erityishuoltopiirien ja erityishuoltoa toteuttavien kuntayhtymien ja vaativan erityishuollontoimijoiden johtajien tapaamisesta (ks. diat).
 - erityisosaamista vaativaan työhön tarvitaan tukea ja koordinoivaa johtamistiimiä, yhteisiä verkostoja ja yhteyksiä muille sektoreille sekä rahoitusta. Erityisosaamista vaaditaan mm.
 - o kehitysvammaisten vaikeissa käytöshäiriöissä, laajoissa neuropsykiatrisissa häiriöissä (vaikea autismi), kehitysvammaisen tahdosta riippumattomassa hoidossa, itsetuhokäyttäytymisessä, kommunikaatio-ongelmissa, rikoksista tuomitsematta jätettyjen kehitysvammisten hoidossa ja harvinaissairauksien diagnostiikassa.
 - o harvinaissairauksien diagnostiikka (keskitetty yo-sairaaloihin)
 - OT-keskuksilla on mahdollisuus ohjata rahoitusta tälle verkosto- ja asiakastyölle yli kunta- ja maakuntarajojen. Rakenne tulee luontevasti toiminaan osana OT-rakennetta.
 - 4.2. Marja Heikkilä ja Ilona Luoma: Itä- ja Keski-Suomen alueen OT. (kts diat)
 - Jyväskylässä järjestettiin marraskuussa alueellinen OT-seminaari (22 toimijaa). Seminaarissa käsiteltiin alueen eri maakuntien OT-toiminnan kehitystä. Alueelle on perustettu OT-työryhmä.
 - Marja Heikkilä kuvasi Keski-Suomen alueella suunniteltu monialaista psykososiaalista tukea ja kuntoutusta koskevaa tutkimushanketta. Hanke tukee yhteistyötä myös VIP-verkoston kanssa.
 - Keski-Suomessa toimii myös monialainen työryhmä, jossa tarkastellaan palvelupolkuja lapsilähtöisesti, ja tuotetaan näyttöön perustuvia hoitoja.
 - Etelä-Savossa on kehitetty vaativan tuen eri alojen osaajista koostuva osaamisalusta. MEnsi- ja Turvakotien liiton/Mikkelin Viola TURVASSA hanke, Haastavien erojen kehittämisryhmä tapaamisten järjestely.
 - Pohjois-Karjalassa lasten määrä vähenee, mutta lastensuojelun ja vaativien tilanteiden määrä ja palveluiden tarve ja niistä koituvat kustannukset kasvavat.
 - Pohjois-Savon shp:n Ilona Luoma totesi lasten mielenterveyssairastamisen kasvamisen ja samanaikaisen voimavarojen rajallisuuden esh:ssa. Hän totesi monialaisen yhteistyön tarpeen eri tasoilla (dialiite) ja sen, että hoidon porrastusta ja yhteistyötä erikoisalojen välillä on edelleen kehitettävä
 - KYS-ERVAssa kehitetään oikeuspsykiatria ja Barnahus-toimintoja. ADHD:n sekä muiden neuropsykiatristen ja toiminnallisten häiriöiden hoitoketjujen ja -polkujen kehittämisessä tehdään monialaista yhteistyötä. Yhdistelmäyksikön suunnitelmista jatketaan. Muiden tieteenalojen tukea tarvitaan. Lainsäädäntöosaamista ja -muutoksia tarvitaan monialaisissa asioissa.
 - 4.3. Laura Yliruka/ Etelä-Suomen osaamis- ja tukikeskus
 - Laura kertoi terveiset Tanskasta, jossa on perustettu monialainen yksikkö kompleksisiin tilanteisiin. Yksikössä työskentelee 40 työntekijää, ja yksikkö ylläpitää samalla valtakunnallista asiantuntijaverkostoa. Yksikkö toimii tukena (puhelimitse, sähköpostilla ja antaa itse asiantuntija-apua,

etsii tarvittaessa asiantuntija- avun ja tekee arviointeja. Ongelmallisimpia ovat päihde, lastensuojelu, neuropsykiatriset häiriöt, oppimisvaikeudet ja yhteenkietoutuneet ongelmat.

- OT-toimintaa kehittämään perustettu Etelä-Suomen alueella 8/2019 ydinverkosto (14) ja laajaverkosto (27). Puheenjohtajat(so) Maarit Sulavuori ja (te) Teppo Heikkilä Toimikausi ad 5/2020.
- toimintaa:
 - o asiakastyö (taistelualueelta palaavat Lapset ja perheet, vaativa eroauttaminen (ETKS); lastensuojelun ja VIPin yhteisten nuorten asiakkaiden tutkimusperustainen palvelupolku; vaativaa päihdehoitoa tarvitsevien lasten ja nuorten hoito; näyttöön perustuvien hoitojen koordinaatio.
 - o rakenteet: konsultaatorakenne ja näyttöön perustuvien menetelmien ylläpito (E-S sosiaalialan osaamiskeskusten pilottiehdotus)
 - o alatyöryhmät: laki-tr; nykytilan kartoitus; rakenne
- Teemataavoitteita:
 - o budjetoitu ja resursoitu konsultaatioyksikkö; integratiivinen työ ja laki; asiakastyöpilotit, järjestöyhteistyö; lastensuojelu-VIP-yhteistyö ja jälkihuolto; päihdekatkaisuyksikkö; näyttöön perustuvat mallit; rakennepilotit; OT-pilottien määrittely
 - o kyselytutkimus integraatiosta
 - o asiantuntijapankki

4.4. Jaana Jokinen, Pohjois-Suomen OT

- Kehittämisessä on ollut tauko. Yhteistyötä on lähdetty nyt kuitenkin jäsentämään. Pohjois-Suomen sosiaalihuollon osaamiskeskuksella, Oulun kaupungilla ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä rakennettu yhteisiä palveluketjuja. Yhteistyötä myös yliopistojen ja AMK:n kanssa. Lastensuojelun syty-mallia on kehitetty. Kajaanin kanssa kehitetty vammaispalveluita. Pohjois-Suomessa kehitetty myös virtuaalipalveluita ja rajat ylittäviä palveluita (erityisesti saamenkielisiä palveluita)

4.5. Anniina Kaittila, Varsinais-Suomen OT

- Anniina totesi, että alueelta voisi olla alkuvuodesta 2020 enemmän esiteltävää. Lastenasiantalo / Barnahus-toimintamallia kehitetään edelleen alueella. Alueella on vaativia palveluita tarvitsevien kehittämishanke. Alueella kehitetään myös aikuisten kanssa tehtävää työtä, mm. vaativaa eroauttamista. Lastensuojelun tutkimus- ja kehittämishanke on alkanut Varsinais-Suomessa

4.6. Eija Ala-Toppari-Peltola, Pirkanmaan alueen OT

- Alueella on tehty jonkin verran valmistautumistyötä seuraavaan sote-vaiheeseen. VIP-verkoston toiminta on ollut aktiivista.

5. SOTE-uudistus ja OT – uudistuksen nykytilanne

- Uuden hallituksen muodostaminen meneillään ja SOTE-asioissa päätöksen teko on tämän vuoksi viivästynyt. "Tulevaisuuden sote-keskusten" valtionavustusten haku ei avaudu aiemmin sovitusti, vaan siirtyy tammikuulle 2020. Valtionavustuksia haetaan uusiin rakenteisiin ja menetelmien käyttöönottoon. Aiemmin tehtyä hyödynnetään mahdollisimman täysimääräisesti.
- Keskusteltiin, voisiko OT-hankkeiden rahoitusta hakea muista valtionavustuksista (esim. VM). Tavoitteena on aiemman OT-kehittämisen jatkuminen.
- Ohjeita hakemusten tekoon toivotaan jaettavaksi OT-työryhmälle.

6. OT-keskusten työnjako

- Käytiin keskustelua näyttöön perustuvista menetelmistä ja niiden käyttöönotosta (kts Petra Kouvosen diamateriaali)
- Keskusteltiin työnjaosta OT-työryhmän asettamispäätöksessä lueteltujen tehtävien mukaisesti
- Päätettiin perustaa työryhmälle ns. työrukkaset:

- OT-palvelut: asiakasnäkökulma
 - järjestöjen rooli
 - koulukodit ja yhdistelmäyksiköt
 - VIP-yhteistyö
 - tutkimus- ja innovaatiotoiminta
 - näyttöön perustuvien menetelmien koordinaatio, kotipesät, osaamisen jatkuminen
 - OT-keskusten työnjako
 - digi- ja liikkuvien palveluiden hyödyntäminen
 - rahoitus ja johtaminen
 - lainsäädäntömuutosten tarve
- Puheenjohtajat ja sihteerit laativat seuraavaan kokoukseen mennessä ryhmäjaon. Käsitellään tavoitteita, ryhmien tuotosta ja jatkotoimenpiteitä seuraavassa kokouksessa
 - lakityöryhmän kanssa yhteistyö: keskustellaan kevään kokouksissa

7. Muut asiat

-

8. Kevään kokoukset

Tiistai 28.1. klo 13–16

Torstai 12.3. klo 13–16

Torstai 14.5. klo 13–16

- kokouksissa on mahdollisuus etäyhteyteen

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00

JAKELU

Osallistujat